

ISSN 2311-5491

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС

НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА

Серія 5

Педагогічні науки:
реалії та перспективи

Випуск 79
Том 1

Видавничий дім
«Гельветика»
2021

ФАХОВЕ ВИДАННЯ
затверджено наказом Міністерства освіти і науки України № 886
від 02.07.2020 р. (додаток 7) (педагогічні науки, соціальна робота)

Державний комітет телебачення і радіомовлення України
Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації Серія КВ № 23508-13348 ПР від 03.08.2018 р.

**Науковий журнал включено до міжнародної наукометричної бази
Index Copernicus International (Республіка Польща)**

Офіційний сайт видання: www.chasopys.ps.npu.kiev.ua

Схвалено рішенням Вченої ради НПУ імені М. П. Драгоманова
(протокол № 7 від 28 січня 2021 року)

Редакційна колегія:

- Биковська О. В.* – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри позашкільної освіти, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
- Борисов В. В.* – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки і методики навчання, Хортицька національна навчально-реабілітаційна академія;
- Гевко І. В.* – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри комп'ютерних технологій, Тернопільський державний педагогічний університет імені Володимира Гнатюка;
- Захаріна Є. А.* – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри теоретичних основ фізичного та адаптивного виховання, Класичний приватний університет;
- Кивлюк О. П.* – кандидат педагогічних наук, доктор філософських наук, професор, завідувач кафедри методології науки та міжнародної освіти, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
- Кононенко А. Г.* – кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач науково-організаційного відділу, Інститут професійно-технічної освіти НАПН України;
- Макаренко Л. Л.* – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри інформаційних систем і технологій, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова (відповідальний секретар серії);
- Марусинець М. М.* – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри педагогіки і психології, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
- Савенкова Л. В.* – кандидат педагогічних наук, доцент, директор Наукової бібліотеки, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
- Слабко В. М.* – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри освіти дорослих Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова (головний редактор);
- Смирнова І. М.* – доктор педагогічних наук, професор, заступник директора з науково-педагогічної роботи, Дунайський інститут Національного університету «Одеська морська академія»;
- Хижна О. П.* – доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри теорії та методики музичної освіти, хорового співу і диригування, Національний педагогічний університет імені М. П. Драгоманова;
- Андрушкевич Фабіан* – доктор педагогічних наук, професор, Опольський університет, Польща;
- Конрад Яновський* – PhD, ректор, Економіко-гуманітарний університет у Варшаві, Польща;
- Мудрецька Ірена* – доктор педагогічних наук, професор, завідувач кафедри спеціальної освіти, Опольський університет, Польща.

НАУКОВИЙ ЧАСОПИС НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ ІМЕНІ
Н 34 **М. П. ДРАГОМАНОВА. Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи.** Збірник наукових праць / М-во освіти і науки України, Нац. пед. ун-т імені М. П. Драгоманова. – Випуск 79. – Том 1. – Київ : Видавничий дім «Гельветика», 2021. – 246 с.

УДК 37.013(006)

У статтях розглядаються результати теоретичних досліджень і експериментальної роботи з питань педагогічної науки; розкриття педагогічних, психологічних та соціальних аспектів, які обумовлюють актуалізацію поставленої проблеми і допоможуть її вирішувати на сучасному етапі розвитку освіти.

Статті у виданні перевірені на наявність плагіату за допомогою програмного забезпечення StrikePlagiarism.com від польської компанії Plagiat.pl.

ISSN 2311-5491

MINISTRY OF EDUCATION AND SCIENCE OF UKRAINE

NAUKOWYI CHASOPYS

NATIONAL PEDAGOGICAL
DRAGOMANOV UNIVERSITY

Series 5

Pedagogical sciences:
reality and perspectives

Issue 79
Volume 1

UDC 37.013(006)
H 34

PROFESSIONAL EDITION
By Order of the Ministry of Education and Science of Ukraine No 886
dated 02.07.2020 (annex 7) (*pedagogical sciences, social work*)

The State Committee for Television and Radio-Broadcasting of Ukraine
Certificate of state registration of print media Series KB 23508-13348IIP dated 03.08.2018

**The journal is included in the international scientometric database
Index Copernicus International (the Republic of Poland)**

Official web-site: www.chasopys.ps.npu.kiev.ua

*Approved by the Decision of Academic Council of National Pedagogical Dragomanov University
(Minutes No 7 dated December 28, 2021)*

Editorial board:

- Bykovska O. V.* – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Department of Extracurricular Education, M.P. Dragomanov National Pedagogical University;
- Borysov V. V.* – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department of Pedagogy and Teaching Methods, Khortytsia National Educational Rehabilitation Academy;
- Hevko I. V.* – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of Computer Technologies Department, Volodymyr Hnatyuk Ternopil State Pedagogical University;
- Zakharina Ye. A.* – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Chair of Theoretical Foundations of Physical and Adaptive Education, Classical Private University;
- Kyvliuk O. P.* – Candidate of Pedagogical Sciences, Doctor of Philosophy, Professor, Head of the Department of Methodology of Science and International Education, M.P. Dragomanov National Pedagogical University;
- Kononenko A. H.* – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of Scientific and Organizing Department, Institute of Vocational Education of NAES of Ukraine;
- Makarenko L. L.* – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor, Department of Information Systems and Technologies, M.P. Dragomanov National Pedagogical University
(*Executive secretary of series*);
- Marusynets M. M.* – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor, Department of Pedagogy and Psychology, M.P. Dragomanov National Pedagogical University;
- Savenkova L. V.* – Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Director of the Scientific Library, M.P. Dragomanov National Pedagogical University;
- Slabko V. M.* – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Adult Education Department, M.P. Dragomanov National Pedagogical University (*Editor in Chief*);
- Smyrnova I. M.* – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Deputy Director for Scientific and Pedagogical Work, Danube Institute of the National University of Odessa Naval Academy;
- Khyzhna O. P.* – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor of the Department Professor of the Department of Theory and Methods of Music Education, Choral Singing and Conducting, M.P. Dragomanov National Pedagogical University;
- Andrushkevych Fabian* – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor, Opole University, Poland;
- Konrad Janowski* – PhD, Rector, University of Economics and Human Sciences in Warsaw, Poland;
- Mudrecka Irena* – Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Head of the Special Education Department, Opole University, Poland.

NAUKOVYI CHASOPYS NATIONAL PEDAGOGICAL DRAGOMANOV UNIVERSITY. Series 5.
H 34 *Pedagogical sciences: realias and perspectives.* Collection of research articles / the Ministry of Education and Science of Ukraine, National Pedagogical Dragomanov University. – Issue 79. – Volume 1. – Kyiv : Publishing House «Helvetica», 2021. – 246 p.

UDC 37.013(006)

The articles deal with the results of theoretical studies and experimental work on pedagogical science; the disclosure of pedagogical, psychological and social aspects that cause actualization of the problem and help it to be solved at the present stage of education development of education.

The articles were checked for plagiarism using the software StrikePlagiarism.com developed by the Polish company Plagiat.pl.

ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ОНЛАЙН-ТЕХНОЛОГІЙ НА СПРИЙНЯТТЯ ВІЗУАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИКИ

У статті окреслено актуальні нині питання професійної підготовки студентів в умовах дистанційного навчання (електронного навчання). Показано можливості використання онлайн-технологій під час дистанційного навчання, наводяться приклади використання деяких онлайн-ресурсів, описано використання різних методів та прийомів.

Обґрунтовано, що в поєднанні з традиційними педагогічними методами в контексті дистанційного навчання важливі новітні методи електронного навчання. Вербальна і візуальна інформація разом полегшують подальше відновлення в пам'яті отриманої інформації. Такі методи цікаві та розвиваючі в умовах ефективного взаємодії викладачів і студентів та надійного, якісного Інтернет-зв'язку. Зауважено, що дистанційний освітній процес неможливий без готовності обох сторін до взаємодії на відстані. Розглянуто питання можливостей розвитку індивідуальних здібностей студентів, спонукання до розвитку вміння концентрувати увагу, підтримки і прагнення легко поновлювати в пам'яті прослуханий матеріал. Розкрито важливість використання інформаційних технологій для формування навичок використання онлайн-комунікацій майбутнього фахівця. З метою оптимізації навчального процесу наведено спробу практично перевірити сприймання студентами інформації у процесі використання онлайн-технологій.

З'ясовано, що сприйняття візуальної інформації на заняттях фізики, що здійснюється за допомогою використання інструментів комп'ютерної підтримки, робить викладений матеріал цікавішим і зрозумілішим. Візуальне подання матеріалу активізує логічне, критичне й образне мислення, сприяє кращому сприйманню інформації, розвитку фантазії, концентрації уваги, допомагає аналізувати, систематизувати, узагальнювати великий обсяг інформації. Пояснення навчального матеріалу за допомогою простих зображень зменшує терміни засвоєння матеріалу та дає змогу уникати перевантаження уваги. Візуальне мислення в майбутніх фахівців дає змогу здійснювати освітній процес відповідно до вимог сучасного інформаційного простору, набутти навички роботи з ним.

Ключові слова: візуальна інформація, сприйняття, освітній процес, фізика, логічне мислення, систематизація, порівняння, дистанційне навчання, онлайн-ресурси.

Скажи мені, і я забуду, покажи мені, і я запам'ятаю,
дай мені діяти самому, і я навчуся.
Давня китайська мудрість

Студентський вік найсприятливіший для формування багатьох психічних функцій і розвитку інтелектуальних можливостей. Саме в ці роки формується світогляд молодих людей, тому важливо, щоб інформація була якісною. Інформаційні технології дають змогу викладачеві якісно змінити методи і форми роботи, індивідуальні здібності студентів, спонукати кожного розвивати особистісні якості концентрувати увагу на формуванні пізнавальних здібностей, ефективній навчальній діяльності, підтримувати прагнення до самовдосконалення [1].

Вважається, що виховання і навчання мають максимально спиратися на індивідуальність. Оскільки за навчальне середовище взято ВНЗ, то ще одним фактором актуальності врахування індивідуальних особливостей є студент. Питання щодо врахування індивідуальних якостей особистості загалом і студентів зокрема стоїть одним із перших вирішуваних питань у структурі розвитку та навчання всебічно розвиненої й освіченої людини [2, с. 47]. Індивідуальність виражається в індивідуальних особливостях і відмінностях. До індивідуальних особливостей належать своєрідність відчуттів, сприйняття, мислення, пам'яті, уяви, особливості інтересів, нахилів, здібностей, темпераменту, характеру особистості. Індивідуальні особливості впливають на розвиток особистості, ними значною мірою зумовлено формування всіх якостей [3].

У світлі сучасних вимог суттєво змінюється функція, форма організації навчання у вищій школі. Застосування комп'ютерних технологій, наприклад, контролюючої та розрахунково-демонстраційної програм, побудування варіаційної кривої активізує пізнавальну діяльність, дає змогу індивідуалізувати процес навчання, економить навчальний час, крім того, студенти додатково набувають елементарних навичок роботи з електронно-обчислювальною технікою. Нестандартні уроки спонукують до творчості кожного студента. Поступове ускладнення задач дає змогу розкривати свої можливості, бачити результати діяльності і переконуватися у своїх силах, отже, й реалізувати себе [4].

Впровадження в навчальний процес інформаційних технологій супроводжується збільшенням обсягів самостійної роботи студентів, що потребує постійної підтримки навчального процесу з боку викладачів. Важлива роль належить консультаціям, які ускладнюються з погляду дидактичних цілей: вони зберігаються як самостійні форми організації навчального процесу і водночас є елементами інших форм навчальної діяльності [1]. З використанням інформаційних технологій можливості організації самостійної роботи студентів розширюються. Самостійна робота з дослідницькою і навчальною літературою на паперових носіях зберігається як важлива ланка самостійної роботи студентів загалом, але її основу тепер становить самостійна робота з навчальними програмами, тестуючими системами, інформаційними базами даних [1].

Окремими аспектами розвитку дистанційної освіти займалися українські та закордонні вчені О. Андреев, О. Густир, В. Либин-Левав, О. Радіус, В. Спіцин, Ч. Бісселл. Проблема впливу розвитку нових технологій на методи дистанційної освіти вивчалась В. Бедніною, І. Розіною, Е. Агасісом [5]. Психолого-педагогічні аспекти формування й розвитку візуального мислення глибоко досліджені вітчизняними і зарубіжними науковцями (О. Бабич, Д. Безуглий, О. Іванюта, Н. Манько, В. Моляко, О. Семеніхіна, С. Симоненко та інші). На актуальності й значущості скрайбінгу в професійній діяльності педагога наголошено в працях таких учених, як Л. Білоусова, В. Василюк, О. Демчук, Н. Житеньова, В. Редькіна, О. Ярмошук та інших [6].

Метою статті є визначення ролі візуальних зображень в онлайн-технологіях та у формуванні кращого сприйняття студентами навчального матеріалу під час дистанційного навчання фізики.

У роботах В. Осадчого, К. Осадчої [7] стверджується, що нині в процес професійного навчання активно пропонується впроваджувати візуалізацію знань, що має на меті використання візуального подання знань задля покращення їх засвоєння. Тоді як візуалізація інформації концентрується на використанні інструментів комп'ютерної підтримки, щоб вивести нові ідеї, візуалізація знань фокусується на передачі ідеї та створенні нового знання в групах. Прикладами візуальних форматів такого плану є ескізи, схеми, зображення, образи, інтерактивні візуалізації, візуалізації в розповідях тощо. Крім простої передачі фактів, візуалізація знань спрямована на подальшу передачу ідей, досвіду, відносин, цінностей, тенденцій, думок і прогнозів. Візуалізація знань допомагає подолати інформаційне перевантаження, створити точні формулювання й зрозуміти, яким способом найкраще рухатися до поставленої мети. Візуалізація розвиває критичне мислення, взаємозв'язок вербальної та візуальної інформації, допомагає легко відновлювати в пам'яті прослуханий матеріал [7]. На думку Д. Безуглого [8], основна мета візуалізації в навчанні – підтримка логічних операцій на всіх етапах навчальної діяльності, а найголовніше – у процесі виконання аналітичних дій (аналіз, синтез, порівняння, пошук зв'язків і відношень, систематизація, висновок). Студенти, конспектуючи теоретичний матеріал, як правило, використовують лінійний запис тексту із заголовками, списками, визначеннями. Записаний таким способом навчальний матеріал складно запам'ятати, в ньому важко виділити головне, внаслідок чого у студентів знижується пізнавальна активність, спостерігається неуважність, небажання засвоювати інформацію, що зрештою призводить до втрати інтересу до предмета вивчення [7].

У наш час через введення карантинних заходів працівники освіти зіткнулися з новим викликом – це дистанційне навчання. Електронне навчання (e-learning) суттєво відрізняється від звичних форм навчання та використовує нові методи. На зміну шкільній дошці та зошитам прийшли комп'ютери, планшети та мобільні телефони, і, звичайно, більша увага надається самостійному вивченню матеріалу. Поява нових технологій значною мірою змінила роботу вчителів і структуру навчального процесу. Постали питання: які інструменти краще використовувати в процесі електронного навчання? Як рівень знань учнів не погіршуватиметься? Чи можна покращити роботу викладача, залучивши ресурси Інтернету? В інформаційному суспільстві Інтернет дає змогу навчатися незалежно від місця знаходження та у зручний час.

Вперше змога отримувати вищу освіту на відстані була реалізована в 1858 р. у Лондонському університеті, коли кандидатам зі всього світу, незалежно від того, де і яким чином вони здобували освіту, було дозволено складати іспити для отримання академічних ступенів бакалавра та магістра всіх спеціальностей (окрім медицини). З появою регулярного і доступного поштового зв'язку виникло «кореспондентське навчання». Учні поштою отримували навчальні матеріали, листувалися з педагогами, підтверджували рівень здобутої освіти у вигляді наукової роботи [5].

Вже у ХХ столітті доступність комп'ютерів та Інтернету суттєво полегшила спілкування. У наш час поширення «швидкого Інтернету» робить дистанційне навчання простим, швидким і зручним. З'явилася можливість отримувати зворотний зв'язок від будь-якого студента, де б він не знаходився без використання додаткових носіїв інформації, а з появою безпроводного Інтернету такі можливості ще більше зросли.

За способом одержання навчальної інформації розрізняють: синхронні, асинхронні та змішані навчальні системи. Синхронні системи припускають одночасну участь у процесі навчальних занять студентів і викладача (інтерактивне ТБ, аудіографіка, комп'ютерні телеконференції і т.д.). Асинхронні системи не вимагають одночасного зв'язку, студент сам вибирає час і план занять. До таких систем у дистанційній освіті належать курси на основі друкованих матеріалів, аудіо-/відеокасет, електронної пошти. Змішані системи – це системи, що використовують елементи як синхронних, так і асинхронних систем [9].

Візуальна подача інформації ідеально підходить для використання в дистанційному навчанні, адже дистанційні заняття проводяться зазвичай через програми Google Classroom, Zoom, Skype. З метою максимального розуміння деякі дані можна представити у вигляді зображення. Наочність часто полегшує сприйняття та підвищує рівень запам'ятовування навчального матеріалу. Науковці у сфері медицини встановили, що фізіологічно, сприйняття візуальної інформації є основною для людини. Численні дослідження підтверджують, що 90 % інформації людина сприймає через зір, на 17 % вище продуктивність людини, що працює з візуальною інформацією; на 4,5 % краще згадуються докладні деталі візуальної інформації, в 60 000 разів швидше сприймається візуальна інформація порівняно з текстовою [11]. Вербальна і візуальна інформація разом полегшують подальше відновлення в пам'яті отриманої інформації, оскільки презентація може містити прості образи, символи, які легко запам'ятовуються.

Під час дистанційного навчання можливості викладача обмежені, але він може використовувати елементи візуалізації, вибираючи функцію демонстрації екрану, можна показати короткі відео, презентації, ілюстрації тощо, це допоможе наочно продемонструвати теоретичний матеріал. Презентації є відмінним способом передачі інформації, вони найбільш ефективні, якщо справляють сильний вплив і є добре структурованими. Тому викладачі мають навчитися робити інформативні презентації, незважаючи на значні витрати часу та можливі технічні труднощі. Створення низки завдань передбачає підготовку, розвиток, вдосконалення роботи з онлайн-технологіями та самоосвіту самого викладача. За Цицероном, необхідно зацікавити розум, зачепити серце і змусити людей хвилюватися. Це значить, що завжди ефективніше показати, ніж розказати. Оригінальність подання матеріалу дає змогу впливати на мотивацію до навчання, а також активізувати пізнавальну діяльність студентів, адже яскраве візуальне подання інформації допомагає студентам легко запам'ятувати навчальний матеріал, пробудити уяву і творче мислення. Використання електронних додатків у процесі навчання полягає у формуванні інформаційного мислення. Сучасна молодь із задоволенням використовує нові технології, вони дають змогу відразу побачити свій результат, отримати відповідь.

Використання Google Classroom для високотехнологічного навчання постало актуальним питанням. На рис. 1 представлено фрагмент тестового завдання в сервісі Google Classroom, тут використані його можливості розміщення рисунків, у цьому випадку це допомагає студенту легше зорієнтуватися між фізичними явищами, краще запам'ятати візуальну інформацію. Вивчення теми “Електричні явища” передбачає використання в розрахунках, обчисленнях діелектричної сталої деяких матеріалів при кімнатній температурі або питомого опору деяких речовин, а це табличні величини. У випадку онлайн-навчання відразу можна переглядати кілька джерел (електронних бібліотек, баз даних, довідників, тощо); не встаючи з робочого місця та не відволікаючись на пошук довідників.

Позитивним моментом можна зазначити прозорість участі у навчанні. Регулярне тестування підтримує концентрацію уваги на предметі, а для зворотного зв'язку в разі виникнення запитань можна використовувати функцію чату чи повідомлення.

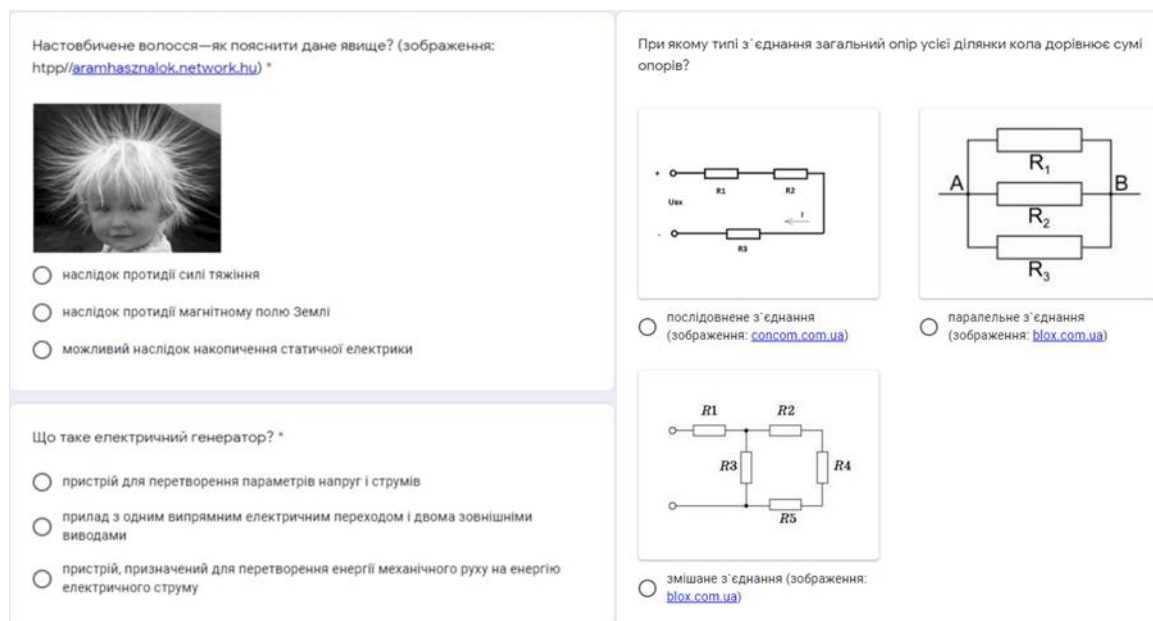

Рис. 1. Фрагмент тестового завдання в сервісі Google Classroom

Graasp – платформа, що дає змогу створювати віртуальні дослідницько-навчальні простори, структуровані відповідно до фаз навчального процесу. Є широкий спектр можливостей, як видно з рис. 2, можна створити документ, додати файл, посилання, віртуальну лабораторію та додатки (калькулятор, чат, карти та ін.).

Мобільний додаток Plickers “зчитує” спеціальні картки з відповідями за лічені секунди та виводить статистику на екран телефона. Додаток використовують для швидкої перевірки знань. Інтерактивний сервіс “Plickers” дає змогу викладачу проводити мобільні голосування і фронтальні опитування під час навчального заняття з вивченого або поточного матеріалу в тестовій формі (рис. 3). Додаток відображає статистику відповідей і буде таблицю результатів [8].

Можливості використання таких візуальних форматів, як графіки, схеми, зображення тощо, сприяють підвищенню “графічної грамотності” студентів для побудови і аналізу графіків функцій, що показують залежність однієї фізичної величини від другої. Такі дії сприяють формуванню образного сприйняття, візуального мислення, розвитку графічних умінь, умінню встановлювати причинно-наслідкові зв'язки.

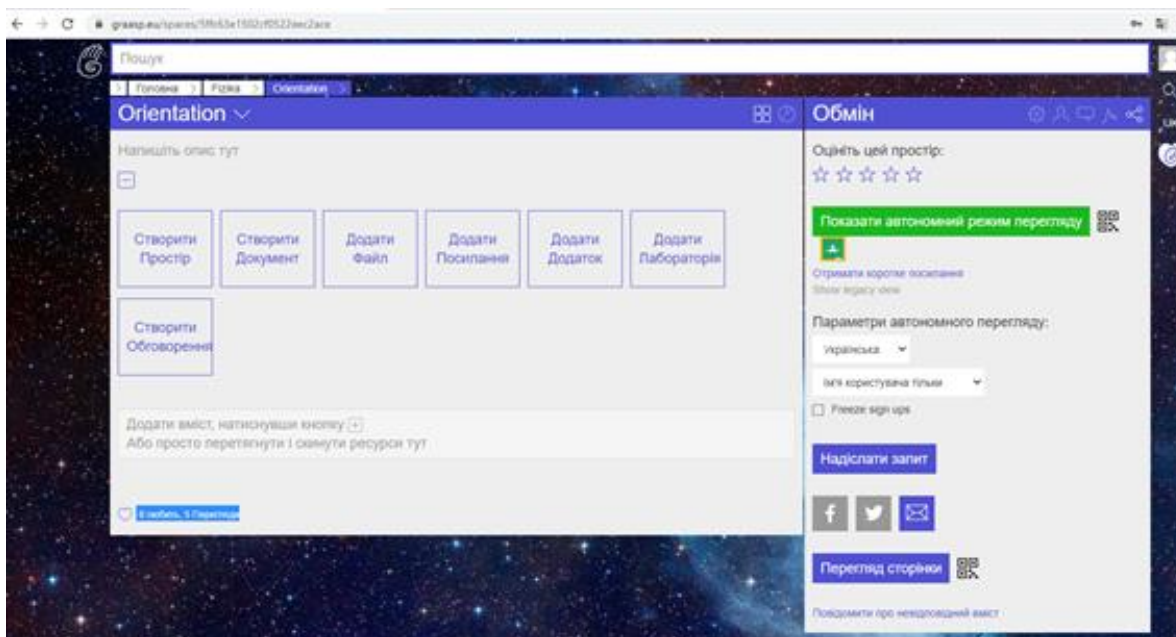

Рис. 2. Можливості платформи Graasp

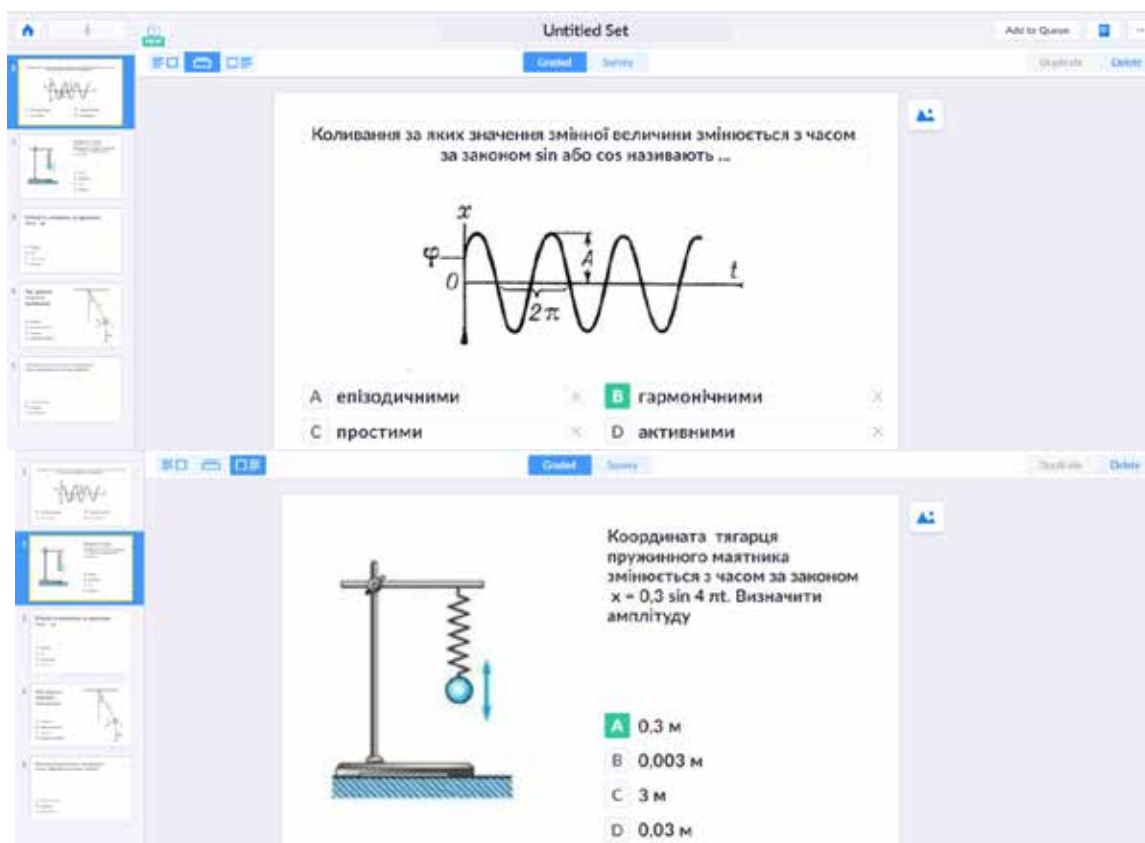

Рис. 3. Приклад тестового завдання на сторінці Plickers

Висновки. Викладений матеріал дає змогу зробити такі висновки: з розвитком нових інформаційно-освітніх технологій дистанційна освіта відіграватиме дедалі важливішу роль, саме тому вміння мислити образами є великою перевагою в багатьох сферах науки й техніки. Вже нині варто застосовувати сучасні засоби і способи розвитку візуального мислення, адже вони полегшують сприйняття великого об'єму інформації на заняттях фізики. Як показує досвід, успішним у дистанційному навчанні може бути лише той, хто

належним чином мотивований, постійно навчається і вдосконалює свої знання та повною мірою користується перевагами двостороннього спілкування.

Введення онлайн-навчання було несподіваним, та все ж працівники освітньої сфери знайшли рішення і, набувши спеціальних умінь та навичок онлайн-викладання, повернули її на користь, знайшовши багато позитивних якостей дистанційного навчання, проте очевидно, що залишається чимало питань для майбутнього вдосконалення такої роботи.

Використана література:

1. Фіцула М. М. Педагогіка вищої школи : навч. посіб. Київ, 2006. 352 с.
2. Степко М. Ф., Болюбаш Я. Я., Шинкарук В. Д. Вища освіта України і Болонський процес : навч. посіб. Тернопіль, 2004. 384 с.
3. Сергеев С. М., Рошупкін А. О. Урахування індивідуальних особливостей студентів у навчанні та вихованні актуальні проблеми навчання та виховання людей з особливими потребами. *Збірник наукових праць*. 2016. С. 182.
4. Неводник Л. О. Розвиток творчих здібностей студентів – запорука успішного розвитку суспільства. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/28017/ (дата звернення: 12.02.2021).
5. Пиласва Т. Історія розвитку дистанційної освіти в світі. *Наукові записки. Серія: Педагогічні науки*. 2016. Вип. 147. С. 114–118.
6. Мовчан В. І. Розвиток візуального мислення майбутніх учителів початкової школи засобами скрайбінгу. *Вісник Черкаського університету. Серія «Педагогічні науки»*. 2017. Вип. 5. С. 75–80.
7. Осадчий В., Осадча К. Інформаційно-комунікативні технології у процесі розвитку візуального мислення майбутніх учителів. *Науковий Вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. 2014. Вип. 11. С. 28–133.
8. Безуглий Д. Візуалізація як сучасна стратегія навчання. *Фізико-математична освіта. Науковий журнал*. 2014. Вип. 1. С. 5–11.
9. Прибилова В. Проблеми та переваги дистанційного навчання у вищих навчальних закладах України. *Проблеми сучасної освіти*. 2017. URL: <https://periodicals.karazin.ua/issuesedu/article/view/8791> (дата звернення: 10.02.2021).
10. Вембер В. Є. Переваги візуалізації даних в навчальному процесі. *У Всеукраїнська науково-практична конференція молодих науковців «Інформаційні технології»*. URL: http://it-2018.blogspot.com/2018/05/blog-post_456.html (дата звернення: 11.02.2021).
11. Використання сучасних інтерактивних засобів оцінювання освітніх результатів учнів на уроках суспільно-гуманітарних дисциплін на прикладі електронного сервісу Plickers. *Методичні рекомендації / Укл. Мішук О. В. Дніпро : ДПТНЗ «Дніпровський центр ПТОТС»*. 2019. 21 с.

References:

1. Fitsula M. M. Pedagogika vyshchoyi shkoly. [Pedagogy of high school]. Navch. posib. Kijiv, 2006. 352 p. [in Ukrainian].
2. Stepko M. F., Bolyubash Y. Y., Shynkaruk V. D. Vyshcha osvita Ukrayiny i Bolonskyu protses. [Higher Education in Ukraine and the Bologna Process] navch. posib. Ternopil, 2004. 384 p. [in Ukrainian].
3. Serhyeyev S. M., Roshchupkin A. O. Urakhuvannya indyvidualnykh osoblyvostey studentiv u navchanni ta vykhovanni aktualni problemy navchannya ta vykhovannya lyudey z osoblyvymy potrebamy. [Taking into account the individual characteristics of students in teaching and education current problems of teaching and educating people with special needs]. *Zbirnyk naukovykh prats*. 2016. 182 p. [in Ukrainian].
4. Nevodnyk L. O. Rozvytok tvorchykh zdibnostey studentiv – zaporuka uspishnoho rozvytku suspilstva. [Development of creative abilities of students – the key to successful development of society]. URL: https://osvita.ua/school/lessons_summary/edu_technology/28017/ (data zvernennya: 12.02.2021). [in Ukrainian].
5. Pylayeva T. Istoriya rozvytku dystantsiynoyi osvity v sviti. [History of distance education in the world]. *Naukovi zapysky. Seriya: Pedagogichni nauky*. 2016. № 147. P. 114–118. [in Ukrainian].
6. Movchan V. I. Rozvytok vizualnoho myslennya maybutnikh vchyteliv pochatkovoyi shkoly zasobamy skraybinhu. [Development of visual thinking of future primary school teachers by means of scribing]. *Visnyk Cherkaskoho universytetu. Seriya «Pedagogichni nauky»* 2017. № 5. P. 75–80. [in Ukrainian].
7. Osadchyy V., Osadcha K. Informatsiyno-komunikatyvni tekhnolohiyi u protsesi rozvytku vizual'noho myslennya maybutnikh uchyteliv. [Information and communication technologies in the process of development of visual thinking of future teachers]. *Naukovyy Visnyk Melitopolskoho derzhavnogo pedagogichnoho universytetu*. 2014. № 11. P. 28–133. [in Ukrainian].
8. Bezuglyi D. Visualization as a Modern Learning Strategy. *Naukovyy zhurnal. Fyzyko-matematychna osvita*. 1(2), p. 5–11. [in Ukrainian].
9. Prybylova V. Problemy ta perevahy dystantsiynoho navchannya u vyshchykh navchalnykh zakladakh Ukrayiny. [Problems and advantages of distance learning in higher educational institutions of Ukraine]. *Problemy suchasnoyi osvity*. (2017). URL: <https://periodicals.karazin.ua/issuesedu/article/view/8791> data zvernennya: 10.02.2021). [in Ukrainian].
10. Vember V. Y. Perevahy vizualizatsiyi danykh v navchalnomu protsesi. [Advantages of data visualization in the learning process]. *Vseukrayinska nauково-praktychna konferentsiya molodykh naukovtsiv «Informatsiyni tekhnolohiyi»*. URL: http://it-2018.blogspot.com/2018/05/blog-post_456.html (data zvernennya: 11.02.2021). [in Ukrainian].
11. Vykorystannya suchasnykh interaktyvnykh zasobiv otsinyuvannya osvityvnykh rezul'tativ uchniv na urokakh suspilno-humanitarnykh dystsyplin na prykladi elektronnoho servisu Plickers. [The use of modern interactive tools for assessing the educational results of students in the lessons on the example of the electronic service Plickers]. *Metodychni rekomendatsiyi / Ukl. Mishchuk O. V. Dnipro: DPTNZ «Dniprovskyi tsentr PTOTS»*. 2019. p. 21. [in Ukrainian].

Mesarosh L. V. Research of the online technologies influence on the perception of visual information in physics

The article describes the current issues of professional training of students in terms of distance learning (e-learning). Possibilities of using online technologies during distance learning are shown, examples of using some online resources are given, the use of different methods and techniques is described.

It is shown that in combination with traditional pedagogical methods in the context of distance learning the newest methods of e-learning are important. Verbal and visual information together facilitate further recovery in memory of the received information. Such methods are interesting and developing under the conditions of effective interaction of teachers and students and reliable, high-quality Internet communication. It is noted that the distance educational process is impossible without the readiness of both parties to interact at a distance. The question of possibilities of development of individual abilities of students, encouragement to development of ability of concentration of attention, support of aspiration to restore easily in memory the listened material is considered. The importance of using information technologies for the formation of skills of using online communications of the future specialist is revealed. To optimize the educational process, an attempt is made to practically check the perception of information by students in the process of using online technologies.

It was found that the perception of visual information in physics, which is carried out through the use of computer support tools, makes the presented material interesting and understandable. Visual presentation of the material activates logical, critical and figurative thinking, promotes better perception of information, development of imagination, concentration, helps to analyze, systematize, summarize a large amount of information. Explaining the learning material with the help of simple images reduces the time of learning the material, and avoids overloading the attention. Visual thinking of future professionals allows you to carry out the educational process in accordance with the requirements of modern information space, to acquire skills to work with it.

Key words: visual information, perception, educational process, physics, logical thinking, systematization, comparison, distance learning, online resources.

УДК 378:811.11

DOI <https://doi.org/10.31392/NPU-nc.series5.2021.79.1.45>

Миркович І. Л.

РОЛЬ КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО”

У статті розкрито проблему навчання англomовного професійного мовлення студентів 3 курсів спеціальності “Образотворче мистецтво” з урахуванням когнітивно-комунікативного підходу. Проаналізовано наявні визначення вітчизняних та зарубіжних вчених щодо поняття “когнітивно-комунікативний підхід” у навчальному процесі і встановлено специфіку його використання в процесі навчання студентів спеціальності “Образотворче мистецтво”. Щодо застосування когнітивно-комунікативного підходу до навчання студентів спеціальності “Образотворче мистецтво” іноземної мови, то він означає безпосередню комунікативну взаємодію студентів, моделювання ситуацій реального професійного спілкування іноземною мовою, стимулювання мовленнєво-розумової активності тих, хто навчається. У роботі визначено етапи навчання англomовного професійного мовлення та комплекс методичних дій для розвитку вмінь англomовного професійного діалогічного і монологічного мовлення, а саме: аналіз, комбінування і трансформація фахового тексту, генерування власних ідей, аналогізування, планування алгоритмів виконання навчальних дій іноземною мовою. Представлено групи вправ, що запроваджуються на кожному з трьох етапів, а саме: I) на когнітивно-збагачувальному етапі запроваджуються такі вправи, як мовні та трансформаційні, з метою формування фахового лінгвокомунікативного мінімуму студентів, II) на когнітивно-діяльнісному етапі запроваджуються трансформаційні, аналітичні, рецептивно-репродуктивні, умовно-комунікативні вправи з метою розвитку професійних англomовних передмовленнєвих умінь студентів, III) на когнітивно-комунікативному етапі запроваджуються комунікативно-когнітивні вправи з метою розвитку професійних англomовних мовленнєвих умінь студентів. Під час навчання у студентів монологічні і діалогічні мовленнєві вміння формується комплексно й інтегративно. Всі означені методичні дії виконуються в аспекті когнітивно-комунікативного підходу.

Ключові слова: англomовне професійне мовлення, когнітивно-комунікативний підхід, комплекс методичних дій, образотворче мистецтво.

Нині Україна дедалі активніше входить до світового суспільства, стає активним партнером у міжнародному освітньому просторі, має змогу надати найбільш старанним студентам шанс отримати середню та вищу освіту за кордоном, налагодити зв'язки з європейською спільнотою. Враховуючи цю ситуацію, можна стверджувати, що виникає негайна потреба у провадженні трансформаційних процесів, пов'язаних із викладанням іноземної мови у ВЗО. Одним із напрямів модернізації сучасної вищої школи є впровадження в освітню парадигму когнітивно-комунікативного підходу, націленого на те, щоб забезпечити студента не тільки теоретичними знаннями з певної навчальної дисципліни, а й сформувати в нього практичні вміння і навички задля вирішення певних комунікативних завдань із фаху, які потребують пізнавально-мисленнєвої діяльності студента, а також розвинути здатність сприймати, аналізувати, обробляти, структурувати інформацію, подану іноземною мовою. У зв'язку з цим особливу увагу потрібно приділити навчанням іноземної мови за професійним спрямуванням у нелінгвістичних вишах, що передбачає досягнення високого рівня володіння іноземною мовою як запоруку майбутньої успішної кар'єри студента.

НАШІ АВТОРИ

АКСаКОВА НАТАЛЯ ОЛЕКСАНДРІВНА	кандидат історичних наук, доцент кафедри освітніх технологій та охорони праці Навчально-наукового професійно-педагогічного інституту <i>andaksakov@ukr.net</i>
АНЩЕНКО ВІКТОРІЯ ОЛЕКСАНДРІВНА	доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри педагогіки та гуманітарних наук Академії Державної пенітенціарної служби <i>oceansoulvik111@gmail.com</i>
АНТІПОВА ЖАННА ІГОРІВНА	старший викладач кафедри фізичного виховання Національного університету «Одеська юридична академія» <i>antipova195151@gmail.com</i>
БАЛАЦИНОВА АЛЛА ДМИТРІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент, докторант кафедри педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди <i>alla.balatsynova@hnpu.edu.ua</i>
БАНКУЛ ЛАРИСА ДМИТРІВНА	доцент кафедри музичного та образотворчого мистецтва Ізмаїльського державного гуманітарного університету <i>bankullarisa@gmail.com</i>
БАРНИЧ ОКСАНА ВІКТОРІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мов і методики їх викладання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка <i>o.v.barnych@gmail.com</i>
БАРСУКОВА ТЕТЯНА ОЛЕКСАНДРІВНА,	старший викладач кафедри фізичного виховання Національного університету «Одеська юридична академія» <i>barsukova1507@gmail.com</i>
БЛЮЗЕРСЬКА ГАННА ОЛЕГІВНА	кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського <i>anna_belozerskaya@email.ua</i>
БЛАГУН СОФІЯ СЕРГІЙВНА	аспірант кафедри медичної та біологічної фізики та інформатики, викладач кафедри латинської мови НМУ імені О. О. Богомольця <i>blahun@ukr.net</i>
БОГОМАЗ ОКСАНА ЮРІЙВНА	аспірантка кафедри методики навчання суспільних дисциплін і гендерної освіти історичного факультету Національного педагогічного університету імені М. П. Драгоманова <i>OBogomaz@i.ua</i>
БОДАРСЬВА МАРІЯ ІГОРІВНА	аспірантка кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка <i>mar_bodarieva@ukr.net</i>
БОЙКО ГАЛИНА ІВАНІВНА	викладач кафедри іноземних мов Національного університету «Львівська політехніка» <i>GalBojko@gmail.com</i>
БОЛЯК ТЕТЯНА МИХАЙЛІВНА	аспірант кафедра теорії та історії педагогіки Національного педагогічного університету імені М.П. Драгоманова <i>taniaboliak2310@gmail.com</i>
БОРЯК ОКСАНА ВОЛОДИМИРІВНА	доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка <i>oksana_boriak@ukr.net</i>
БУДАНОВА ЛІАНА ГЕОРГІЙВНА	доктор педагогічних наук, доцент, завідувачка кафедри іноземних мов Національного фармацевтичного університету <i>liana@nuph.edu.ua</i>
БУХНІЄВА ОЛЕНА АНАТОЛІЙВНА	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри музичного та образотворчого мистецтва Ізмаїльського державного гуманітарного університету <i>bukhnievaolena@gmail.com</i>
ВАСІЛЬЄВА ПОЛІНА АНАТОЛІЙВНА	аспірантка кафедри англійської філології Запорізького національного університету <i>epfk.vasilieva@gmail.com</i>
ВИНОГРАДОВА ОЛЕНА ВІТАЛІЙВНА	директорка Центру соціальних служб Холодногірського району м. Харкова <i>bf_lada@ukr.net</i>
ВОРОЖБИТ-ГОРБАТЮК ВІКТОРІЯ ВІКТОРІВНА	доктор педагогічних наук, професор, професорка кафедри педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди <i>gorbatykvv@ukr.net</i>
ГАЙДУЧЕНКО АЛІНА ГАВРИЛІВНА	старший викладач кафедри романо-германських мов Національної академії Служби Безпеки України <i>gaiduchenko.alina@gmail.com</i>
ГАЛАЦІН КАТЕРИНА ОЛЕКСАНДРІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри англійської мови технічного спрямування Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» <i>galatsyn_kateryna@ukr.net</i>

ГЕОРГІЄВСЬКА ЗОЯ АНАТОЛІВНА	викладач кафедри іноземних мов Одеського національного економічного університету <i>joygrg2017@gmail.com</i>
ГЕРА ТЕТЯНА ІГОРІВНА	незалежний дослідник <i>gerati@ukr.net</i>
ГОГОЛЬ НАТАЛІЯ ВАЛЕРІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент, докторант відділу історії та філософії освіти Інституту педагогіки Національної академії педагогічних наук України <i>natashagogol75@gmail.com</i>
ГОНЧАРУК НАТАЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА	кандидат наук з фізичного виховання та спорту, доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації та здоров'я Національного фармацевтичного університету <i>goncharuknatalyaa@gmail.com</i>
ГОРОБЧЕНКО НАТАЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри германської філології та зарубіжної літератури Навчально-наукового інституту іноземної філології ЖДУ імені І. Я. Франка <i>N.Gorobtschenko@gmail.com</i>
ГРИГОРОВИЧ ОЛЕНА ВОЛОДИМИРІВНА	старший викладач кафедри іспанської філології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова <i>elenavarenik@hotmail.com</i>
ГРИЧАНИК НАТАЛІЯ ІВАНІВНА	кандидат педагогічних наук, викладач кафедри української мови, літератури та методики навчання Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка <i>grichanik73@gmail.com</i>
ГРИНЧЕНКО АЛЛА МИКОЛАІВНА	кандидат педагогічних наук, старший викладач кафедри музично-інструментальної підготовки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» <i>allagrinch@gmail.com</i>
ГУСЕВА ТЕТЯНА ОЛЕКСІВНА	аспірантка кафедри спеціальної та інклюзивної освіти Сумського державного педагогічного університету імені А. С. Макаренка; директор реабілітаційної установи змішаного типу (комплексної реабілітації) для осіб з інвалідністю внаслідок інтелектуальних порушень – Центр «Сприяння» громадської організації «Феліцитас» <i>utaa1970@gmail.com</i>
ГУЩАК ЖАННА МИХАЙЛІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри технологічної та професійної освіти Дрогобицького державного педагогічного університету імені Івана Франка <i>huschak@i.ua</i>
ДЖАМАН ТАМІЛА ВІКТОРІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кабінету виховної роботи та позашкільної освіти Рівненського обласного інституту післядипломної педагогічної освіти <i>jaman-tv@ukr.net</i>
ДМИТРЕНКО КАТЕРИНА АНАТОЛІВНА	кандидат педагогічних наук, викладач КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради <i>dmitrenko.katia@gmail.com</i>
ДРОНОВА ОЛЬГА ОЛЕГІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри дошкільної освіти ДВНЗ Донбаський державний педагогічний університет <i>dronova.olgaolegovna@gmail.com</i>
ЄМЕЛЬЯНОВА ОЛЕНА ЮРІВНА	старша викладачка кафедри теорії і методики навчання мистецьких дисциплін Бердянського державного педагогічного університету <i>emelyanovaolena@gmail.com</i>
ІЛЬНИЦЬКА ГАННА СЕРГІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри фізичної реабілітації та здоров'я Національного фармацевтичного університету <i>annet487@gmail.com</i>
ІЛЬНИЦЬКА ЛАРИСА ВАДИМІВНА	викладач кафедри циклічних видів спорту Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди <i>larisafvhnpu@gmail.com</i>
ІЛЬНИЦЬКА ЛЮБОВ ВІТАЛІВНА	кандидат філософських наук, доцент кафедри дизайну Українського гуманітарного інституту <i>lvilnitsa@gmail.com</i>
КАБУР ЛЮДМИЛА МИКОЛАІВНА	викладач кафедри музично-інструментальної підготовки Південноукраїнського національного педагогічного університету імені К. Д. Ушинського <i>kaburgit@gmail.com</i>
КЛЮЧНИК ВІКТОРІЯ ЯРОСЛАВІВНА	викладач кафедри іноземних мов Національного університету «Львівська політехніка» <i>viktoriaklusnik@gmail.com</i>
КНЯЗЯН МАРІАННА ОЛЕКСІВНА	доктор педагогічних наук, професор, професор кафедри французької філології Одеського національного університету імені І. І. Мечникова <i>kniazian1970@gmail.com</i>
КОЛОСОВА СВІТЛАНА ВІКТОРІВНА	кандидат педагогічних наук, викладач КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради <i>Kolosova.svetlanavik@gmail.com</i>

КОНОТОП ОЛЕНА СЕРГІЙВНА	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мов і методики їх викладання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка <i>alenskadreamer1@gmail.com</i>
КОТВІЦЬКА АЛЛА АНАТОЛІЙВНА	Заслужений діяч науки і техніки України, доктор фармацевтичних наук, професор, ректор Національного фармацевтичного університету <i>liana@nuph.edu.ua</i>
КРАВЦОВА НАТАЛІЯ ЄВГЕНІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського <i>kravtsova65@ukr.net</i>
КРАВЧЕНКО ІРИНА БОРИСІВНА	провідний концертмейстер кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського <i>irairakravchenko@gmail.com</i>
КРАВЧЕНКО ІРИНА МИКОЛАЇВНА	магістрантка факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка <i>cnnik1974@gmail.com</i>
КУЗЬМЕНКО ОЛЬГА СТЕПАНІВНА	доктор педагогічних наук, доцент, професор кафедри фізико-математичних дисциплін Львівської академії Національного авіаційного університету <i>Kuzimenko12@gmail.com</i>
КУРЛІЩУК ІННА ІВАНІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Луганського національного університету імені Тараса Шевченка <i>innakurlishchuk@gmail.com</i>
МАКСИМЕНКО НАТАЛІЯ БОРИСІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фахових методик і технологій початкової освіти Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <i>nataliia.maksumenko@pnu.edu.ua</i>
МАЛАХОВА МАРГАРИТА ОЛЕКСАНДРІВНА	старший викладач кафедри інструментально-виконавської майстерності Інституту мистецтв Київського університету імені Бориса Грінченка <i>m.malakhova@kubg.edu.ua</i>
МАМИКІНА АНЖЕЛІНА ІВАНІВНА	старший викладач кафедри музично- інструментальної підготовки ДЗ «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К. Д. Ушинського» <i>angelinam1972@gmail.com</i>
МАМЧИЧ ОЛЕНА БОРИСІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри мов і методики їх викладання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка <i>constantaelena@ukr.net</i>
МАРТИНЕНКО ВАЛЕНТИНА ОЛЕКСАНДРІВНА	кандидат педагогічних наук, старший науковий співробітник, провідний науковий співробітник відділу початкової освіти імені О. Я. Савченко Інституту педагогіки НАПН України <i>valmart15@ukr.net</i>
МЕЛЬНИЧЕНКО НАТАЛІЯ ПЕТРІВНА	кандидат технічних наук, доцент кафедри прикладної механіки та загально інженерних дисциплін Криворізького національного університету <i>npmel@ukr.net</i>
МЕСАРОШ ЛІВІА ВАСИЛІВНА	кандидат фізико-математичних наук, доцент кафедри математики та інформатики Закарпатського угорського інституту імені Ференца Ракоці II <i>liviamesarosh@gmail.com</i>
МИРКОВІЧ ІННА ЛЕОНІДІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри західних і східних мов та методики їх навчання Південноукраїнського національного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського <i>mirkovi4@ukr.net</i>
МИХНЮК СЕРГІЙ ВІКТОРОВИЧ	аспірант кафедри управління та освітніх технологій Національного університету біоресурсів і природокористування України <i>serhiimykhnjuk@nubip.edu.ua</i>
МІРОШНИК ІРИНА ВАСИЛІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри мов і методики їх викладання Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка <i>iv_miroshnyk@ukr.net</i>
МОРГАЙ ЛІЛІЯ АНАТОЛІЙВНА	доктор філософії, доцент кафедри соціальної педагогіки та соціальної роботи Уманського державного педагогічного університету імені Павла Тичини <i>morgai.liliya@gmail.com</i>
НАЙДЬОН КАТЕРИНА ВАЛЕРІЙВНА	магістранта факультету дошкільної, початкової освіти і мистецтв Національного університету «Чернігівський колегіум» імені Т. Г. Шевченка <i>ketndn@gmail.com</i>
ПАВЛЕНКО ІРИНА ГРИГОРІВНА	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Луганського національного університету імені Тараса Шевченка <i>igp7733@gmail.com</i>

САЛИГА НАТАЛІЯ МИКОЛАЇВНА	кандидат педагогічних наук, доцент кафедри педагогіки та освітнього менеджменту імені Богдана Ступарика Прикарпатського національного університету імені Василя Стефаника <i>nataliia.salyha@pnu.edu.ua</i>
СЄВАСТ`ЯНОВА ОЛЕНА АНАТОЛІЇВНА	кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри педагогіки Луганського національного університету імені Тараса Шевченка <i>by.elena.sev@gmail.com</i>
СИРОВА ЮЛІЯ ВОЛОДИМИРІВНА	кандидат педагогічних наук, викладач КЗ «Харківська гуманітарно-педагогічна академія» Харківської обласної ради <i>yuliya_sirovaya@ukr.net</i>
ФЕЩУК АЛЛА МИХАЙЛІВНА	викладач кафедри англійської мови технічного спрямування Національного технічного університету України «Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського» <i>fam2012@ukr.net</i>
ШВЕЦЬ ІРИНА БОРИСІВНА	Народна артистка України, професор кафедри вокально-хорової підготовки, теорії та методики музичної освіти Вінницького державного педагогічного університету імені Михайла Коцюбинського <i>Shurikira@ukr.net</i>
ШТЕФАН МАРИНА ВЛАДИСЛАВІВНА	аспірантка кафедри педагогіки Харківського національного педагогічного університету імені Г. С. Сковороди <i>maris.shtefan@gmail.com</i>
ШУРХАЛ ЛЮДМИЛА ОЛЕКСАНДРІВНА	старший викладач кафедри фізичного виховання Національного університету «Одеська юридична академія»

OUR AUTHORS

AKSAKOVA NATALIA OLEKSANDRIVNA	Candidate of Historical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Educational Technologies and Labor Safety, Educational and Scientific Professional and Pedagogical Institute <i>andaksakov@ukr.net</i>
ANISHCHENKO VSKTORIIA OLEKSANDRIVNA	Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor at the Department of Pedagogy and Humanitarian Sciences of Academy of the State Penitentiary Service <i>oceansoulvik111@gmail.com</i>
ANTIPOVA ZHANNA IGOREVNA	Assistant Professor at the Department of Physical Education, National University "Odessa Law Academy" <i>antipova195151@gmail.com</i>
BALATSYNOVA ALLA DMYTRIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Postdoctoral Student at the Department of Pedagogy, G. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University <i>alla.balatsynova@hnpu.edu.ua</i>
BANKUL LARISA DMYTRIIVNA	Senior Lecturer at the Department of Music and Fine Arts, Izmail State University of Humanities <i>bankullarisa@gmail.com</i>
BARNYCH OKSANA VIKTORIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of Languages and Methodology of their Teaching, T. H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium" <i>o.v.barnych@gmail.com</i>
BARSUKOVA TATIANA ALEXANDROVNA	Assistant Professor at the Department of Physical Education, National University "Odessa Law Academy" <i>barsukova1507@gmail.com</i>
BELOZERSKA ANNA OLEHIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Assistant Professor at the Department of Vocal and Choral Training, Theory and Methods of Music Education, Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsyubynsky <i>anna_belozerskaya@email.ua</i>
BLAHUN SOPHIA SERGYIVNA	Postgraduate student at the Department of Medical and Biological Physics and Computer Science, Teacher at the Department of Latin, National Medical University of O.O. Bogomolets <i>blahun@ukr.net</i>
BOHOMAZ OKSANA YURIIVNA	Postgraduate student at the Department of Methods of Teaching Social Disciplines and Gender Education of the Faculty of History, National Pedagogical Dragomanov University <i>OBogomaz@i.ua</i>
BODARIEVA MARIIA IHOREVNA	Postgraduate Student at the Department of Special and Inclusive Education, Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko <i>mar_bodarieva@ukr.net</i>
BOYKO GALINA IVANIVNA	Lecturer at the Department of Foreign Languages, "Lviv Polytechnic" National University <i>GalBojko@gmail.com</i>
BOLIAK TETIANA MYKHAILIVNA	Postgraduate Student at the Department of Theory and History of Pedagogy, National Pedagogical Dragomanov University <i>taniaboliak2310@gmail.com</i>
BORIAK OKSANA VLADIMIROVNA	Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor at the Department of Special and Inclusive Education, Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko <i>oksana_boriak@ukr.net</i>
BUDANOVA LIANA GEORHIIIVNA	Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of Foreign Languages Department, National University of Pharmacy <i>liana@nuph.edu.ua</i>
BUKHNIEVA OLENA ANATOLIIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Music and Fine Arts, Izmail State University of Humanities <i>bukhnievaolena@gmail.com</i>
VASILIEVA POLINA ANATOLIIVNA	Postgraduate Student at the English Language Department, Zaporizhzhia National University <i>epfk.vasilieva@gmail.com</i>
VYNOGRADOVA OLENA VITALIIVNA	Director, Center for Social Services of Kholodnohirsky District of Kharkiv <i>bf_lada@ukr.net</i>
VOROZHBIT- HORBATIUK VIKTORIJA VIKTORIVNA	Doctor of Pedagogical Sciences, Professor, Professor at the Department of Pedagogy, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University <i>gorbatykvv@ukr.net</i>
HAIDUCHENKO ALINA HAVRYLIVNA	Assistant Professor at the Department of Romanic and Germanic Languages, National Academy of Security Service of Ukraine <i>gaiduchenko.alina@gmail.com</i>
HALATSYN KATERYNA OLEKSANDRIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of English for Engineering № 2, National Technical University of Ukraine "Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute" <i>galatsyn_kateryna@ukr.net</i>

HEORHIIIVSKA ZOYA ANATOLIIVNA	English Teacher at Foreign Languages Department, Odessa National Economical University <i>joygrg2017@gmail.com</i>
GERA TATIANA IGORIVNA	Independent Researcher <i>gerati@ukr.net</i>
HOHOL' NATALIYA VALERIYIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Postdoctoral Student at the Department of History and Philosophy of Education, Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine <i>natashagogol75@gmail.com</i>
HONCHARUK NATALIA VOLODYMYRIVNA	Candidate of Sciences in Physical Education and Sports, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of Physical Rehabilitation and Health, National University of Pharmacy <i>goncharuknatalyaa@gmail.com</i>
HOROBCHENKO NATALIIA VOLODYMYRIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Germanic Philology and Foreign Literature, Educational and Research Institute of Foreign Philology of Zhytomyr Ivan Franko State University <i>N. Gorobtschenko@gmail.com</i>
HRYHOROVYCH OLENA VOLODYMYRIVNA	Lecturer at the Department of Spanish Philology, Odessa I. I. Mechnikov National University <i>elenavarenik@hotmail.com</i>
HRYCHANYK NATALIIA IVANIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer at the Department of the Ukrainian Language, Literature and Teaching Method, Oleksandr Dovzhenko Hlukhiv National Pedagogical University <i>grichanik73@gmail.com</i>
GRINCHENKO ALLA MYKOLAYIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Assistant Professor at the Department of Music and Instrumental Training, South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky <i>allagrinch@gmail.com</i>
GUSEVA TETYANA OLEKSIIVNA	Postgraduate Student at the Department of Special and Inclusive Education, Sumy State Pedagogical University named after A. S. Makarenko; Director of the Rehabilitation Institution of Mixed Type (Comprehensive Rehabilitation) for People with Intellectual Disabilities – Center “Assistance” of the Non-Governmental Organization “Felicitas” <i>utaa1970@gmail.com</i>
HUSHCHAK ZHANNA MYKHAYLIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Technological and Professional Education, Drohobych State Pedagogical University named after Ivan Franko <i>huschak@i.ua</i>
DJAMAN TAMILA VIKTORIVNA	Candidate of Pedagogical Science, Head of the Office of Educational Work and Extracurricular Education, Rivne Regional Institute of Postgraduate Pedagogical Education <i>jaman-tv@ukr.net</i>
DMYTRENKO KATERYNA ANATOLIIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer at the Department of Theory and Methods of Preschool Education, Municipal Establishment “Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy” of Kharkiv Regional Council <i>dmitrenko.katia@gmail.com</i>
DRONOVA OLGA OLEGIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Preschool Education, Donbas State Pedagogical University <i>dronova.olgaolegovna@gmail.com</i>
YEMELYANOVA OLENA YURIYIVNA	Assistant Professor at the Department of Theory and Methods of Teaching Art Disciplines, Berdiansk State Pedagogical University <i>emelyanovaolena@gmail.com</i>
ILNYTSKA GANNA SERHIIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Physical Rehabilitation and Health, National University of Pharmacy <i>annet487@gmail.com</i>
ILNYTSKA LARYSA VADYMIVNA	Lecturer at the Department of Cyclic Sports, Kharkiv National Pedagogical University after G.S. Skovoroda <i>larisafvhnpu@gmail.com</i>
ILNYTSKA LIUBOV VITALIIVNA	Candidate of Philosophical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Design, Ukrainian Humanitarian Institute <i>lvilnitsa@gmail.com</i>
KABUR LYUDMILA MYKOLAIVNA	Teacher at the Department of Music and Instrumental Training, South Ukrainian National Pedagogical University of Ushinsky <i>kaburgit@gmail.com</i>
KLIUCHNYK VIKTORIIA YAROSLAVIVNA	Lecturer at the Department of Foreign Languages, “Lviv Polytechnic” National University <i>viktoriaklusnik@gmail.com</i>
KNIAZIAN MARIANNA OLEKSIIVNA	Doctor of Pedagogy, Professor, Professor at the French Philology Department, Odessa I. I. Mechnikov National University <i>kniazian1970@gmail.com</i>

KOLOSOVA SVITLANA VIKTORIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer at the Department of Theory and Methods of Preschool Education, Municipal Establishment "Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy" of Kharkiv Regional Council <i>Kolosova.svetlanavik@gmail.com</i>
KONOTOP OLENA SERHIIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Languages and Methods of Teaching, T. H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium" <i>alenkadreamer1@gmail.com</i>
KOTVITSKA ALLA ANATOLIIVNA	Honored Worker of Science and Technology of Ukraine, Doctor of Pharmaceutical Sciences, Professor, Rector, National University of Pharmacy <i>liana@nuph.edu.ua</i>
KRAVTSOVA NATALIYA YEVHENIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor at the Department of Vocal and Choral Training, Theory and Methods of Music Education, Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsyubynsky <i>kravtsova65@ukr.net</i>
KRAVCHENKO IRYNA BORYSIVNA	Leading Accompanist at the Department Vocal and Choral Training, Theory and Methods of Music Education, Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsyubynsky <i>irairakravchenko@gmail.com</i>
KRAVCHENKO IRYNA MYKOLAIVNA	Masters Student at the Faculty of Preschool, Primary Education and Arts, T. H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium" <i>cnnik1974@gmail.com</i>
KUZMENKO OLHA STEPANIVNA	Doctor of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Professor at the Department of Physics and Mathematics Disciplines, Flight Academy of the National Aviation University <i>Kuzimenko12@gmail.com</i>
KURLISHCHUK INNA IVANIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of Pedagogy, Luhansk Taras Shevchenko National University <i>innakurlishchuk@gmail.com</i>
MAKSYMENKO NATALIYA BORYSIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Professional Methods and Technologies of Primary Education, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University <i>nataliia.maksumenko@pnu.edu.ua</i>
MALAKHOVA MARHARYTA OLEXANDRIVNA	Assistant Professor at the Department of Instrumental and Performing Art, Institute of Arts of Borys Grinchenko Kyiv University <i>m.malakhova@kubg.edu.ua</i>
MAMYKINA ANZHELINA IVANIVNA	Assistant Professor at the Department of Music and Instrumental Training, South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky <i>angelinam1972@gmail.com</i>
MAMCHYCH OLENA BORYSIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Languages and Methods of their Teaching, T. H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium" <i>constantaelena@ukr.net</i>
MARTYNENKO VALENTYNA OLEKSANDRIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Researcher, Leading Researcher at the Department of Primary Education named after O. Ya. Savchenko, Institute of Pedagogy of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine. <i>valmart15@ukr.net</i>
MELNYCHENKO NATALIYA PETRIVNA	Candidate of Technical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Applied Mechanics and General Engineering Disciplines, Kryvyi Rih National University <i>npmel@ukr.net</i>
MESAROSH LIVIA VASYLIVNA	PhD in Physics and Mathematics, Senior Lecturer at the Department of Mathematics and Informatics, Ferenc Rákoczi II Transcarpathian Hungarian College of Higher Education. <i>liviamesarosh@gmail.com</i>
MIRKOVICH INNA LEONIDIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at the Department of Western and Oriental languages and Methods of their Teaching, South-Ukrainian National Pedagogical University named after K.D. Ushynsky <i>mirkovi4@ukr.net</i>
MYKHNIUK SERHII VIKTOROVYCH	Postgraduate Student at the Department of Management and Educational Technology, National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine <i>serhiimykhniuk@nubip.edu.ua</i>
MIROSHNYK IRYNA VASYLIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of Languages and Methods of their Teaching, T.H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium" <i>iv_miroshnyk@ukr.net</i>
MORHAI LILIIA ANATOLIIVNA	PhD, Senior Lecturer at the Department of Social Pedagogy and Social Work, Uman State Pedagogical University named after Pavel Tychyna <i>morgai.liliya@gmail.com</i>
NAIDON KATERYNA VALERIIVNA	Master Student at the Department of Preschool, Primary Education and Arts, T. H. Shevchenko National University "Chernihiv Colehium" <i>ketndn@gmail.com</i>

PAVLENKO IRYNA HRYGORIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at the Department of Pedagogy, Luhansk Taras Shevchenko National University <i>igp7733@gmail.com</i>
SALYHA NATALIYA MYKOLAIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Senior Lecturer at B. Stuparyk Department of Pedagogy and Educational Management, Vasyl Stefanyk Precarpathian National University <i>nataliia.salyha@pnu.edu.ua</i>
SIEVASTIANOVA OLENA ANATOLIIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Senior Lecturer at Pedagogical Department, Luhansk Taras Shevchenko National University <i>by.elena.sev@gmail.com</i>
SYROVA YULIYA VOLODYMYRIVNA	Candidate of Pedagogical Sciences, Lecturer at the Department of Theory and Methods of Preschool Education, Municipal Establishment “Kharkiv Humanitarian-Pedagogical Academy” of Kharkiv Regional Council <i>yuliya_syrovaya@ukr.net</i>
FESHCHUK ALLA MYKHAILIVNA	Teacher at the Department of English for Engineering № 2, National Technical University of Ukraine “Igor Sikorsky Kyiv Polytechnic Institute” <i>fam2012@ukr.net</i>
SHVETS IRYNA BORYSIVNA	People’s Artist of Ukraine, Professor at the Department of Vocal and Choral Training, Theory and Methods of Music Education, Vinnytsia State Pedagogical University named after Mykhailo Kotsyubynsky <i>Shurikira@ukr.net</i>
SHTEFAN MARYNA VLADYSLAVIVNA	Postgraduate Student at the Department of Pedagogy, H. S. Skovoroda Kharkiv National Pedagogical University <i>maris.shtefan@gmail.com</i>
SHURKHAL LYUDMILA ALEXANDROVNA	Assistant Lecturer at the Department of Physical Education, National University “Odessa Law Academy”

ЗМІСТ

<i>Аксакова Н. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ВИКЛАДАННЯ ГУМАНІТАРНИХ ДИСЦИПЛІН ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ.....	5
<i>Аніщенко В. О.</i> ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ОФІЦЕРІВ ДЕРЖАВНОЇ КРИМІНАЛЬНО-ВИКОНАВЧОЇ СЛУЖБИ УКРАЇНИ В КОНТЕКСТІ СТУПЕНЕВОЇ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	10
<i>Антипова Ж. И., Барсукова Т. А.</i> БАДМИНТОН – ЭФФЕКТИВНОЕ СРЕДСТВО ФИЗИЧЕСКОГО ВОСПИТАНИЯ СТУДЕНТОВ.....	16
<i>Антипова Ж. И., Шурхал Л. О.</i> АЕРОБІКА ДЛЯ СТУДЕНТОК НА ЗАНЯТТЯХ ІЗ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	22
<i>Балацінова А. Д.</i> ДІЯЛЬНІСТЬ РАДИ ПРИ ПОПЕЧИТЕЛІ КИЇВСЬКОГО НАВЧАЛЬНОГО ОКРУГУ З УПРАВЛІННЯ ФУНДУШЕВИМИ СПРАВАМИ (1835–1881 РОКИ).....	27
<i>Барнич О. В., Кравченко І. М., Мамчич О. Б.</i> ТВОРЧА УЧНІВСЬКА ІМПРОВІЗАЦІЯ НА УРОКАХ ЧИТАННЯ ЯК ШЛЯХ ДО РОЗВИТКУ ЕМОЦІЙНОГО ІНТЕЛЕКТУ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ.....	32
<i>Благуи С. С.</i> ПОКАЗНИКИ СФОРМОВАНOSTІ ПРОФЕСІЙНОЇ ТЕРМІНОЛОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ МАГІСТРІВ ФАРМАЦІЇ ІЗ ВИКОРИСТАННЯМ ІНТЕРАКТИВНИХ ТЕХНОЛОГІЙ.....	37
<i>Богомаз О. Ю.</i> ФОРМУВАННЯ МЕДІАКОМПЕТЕНТНОСТІ ТА КРИТИЧНОЇ МЕДІАГРАМОТНОСТІ У МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ СУСПІЛЬНИХ ПРЕДМЕТІВ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНИЙ АСПЕКТ.....	42
<i>Бодарева М. І., Боряк О. В.</i> ЛОГОТЕРАПЕВТИЧНИЙ ДЕФІЦИТ ЯК ПРОБЛЕМА ІНКЛЮЗІЇ.....	47
<i>Бойко Г. І.</i> ПРОВЕДЕННЯ ДИСТАНЦІЙНИХ БІНАРНИХ ЗАНЯТЬ З УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ЯК ІНОЗЕМНОЇ ДЛЯ СТУДЕНТІВ ДРУГОГО КУРСУ (ХІМІЯ).....	52
<i>Боляк Т. М.</i> ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ УЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ЯК УМОВА УСПІШНОГО НАВЧАННЯ У НОВІЙ УКРАЇНСЬКІЙ ШКОЛІ (НУШ).....	57
<i>Vikhniieva O. A., Bankul L. D.</i> IMPLEMENTATION OF SELF-ORGANIZED EDUCATIONAL SPACE INTO THE PROCESS OF MUSIC ART LEARNING.....	61
<i>Васильєва П. А.</i> ОСНОВНІ КОМПОНЕНТИ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ В КОЛЕДЖІ.....	66
<i>Виноградова О. В.</i> ІНТЕГРОВАНІ СОЦІАЛЬНІ ПОСЛУГИ ЯК НАПРЯМ СОЦІАЛІЗАЦІЇ ДІТЕЙ З ІНВАЛІДНІСТЮ В ГРОМАДІ.....	73
<i>Ворожбит-Горбатюк В. В., Штефан М. В.</i> ХУДОЖНЬО-ПРОДУКТИВНА ДІЯЛЬНІСТЬ МОЛОДШИХ ПІДЛІТКІВ: ІЗ ДОСВІДУ ІНТЕГРОВАНОГО КУРСУ “ХУДОЖНЯ ТВОРЧІСТЬ”.....	77
<i>Гайдученко А. Г.</i> ЗАСТОСУВАННЯ ІТ-ТЕХНОЛОГІЙ ДЛЯ ПРОВЕДЕННЯ ЗАНЯТЬ З ІНОЗЕМНОЇ МОВИ ПРОФЕСІЙНОГО СПРЯМУВАННЯ.....	82
<i>Галацин К. О., Фецул А. М.</i> ІНТЕРАКТИВНЕ НАВЧАННЯ НА ЗАНЯТТЯХ З АНГЛІЙСЬКОЇ МОВИ ЯК ЗАСІБ ФОРМУВАННЯ КОМУНІКАТИВНОЇ КУЛЬТУРИ МАЙБУТНІХ ІНЖЕНЕРІВ У ЗВТО.....	86

<i>Георгиевская З. А.</i> ДИСТАНЦІОННЕ ОБУЧЕННЯ І ЕГО РОЛЬ В СОВРЕМЕННОМ ОБЩЕСТВЕ.....	89
<i>Гоголь Н. В.</i> КУЛЬТУРОЛОГІЧНІ ОСНОВИ ЗМІСТУ ШКІЛЬНОЇ ЛІТЕРАТУРНОЇ ОСВІТИ: ДЖЕРЕЛЬНА БАЗА ДОСЛІДЖЕННЯ.....	95
<i>Горобченко Н. В.</i> СУЧАСНІ ТЕНДЕНЦІЇ ФОРМУВАННЯ ДИСКУРСИВНОЇ КУЛЬТУРИ СТАРШОКЛАСНИКА.....	100
<i>Гричанник Н. І.</i> МЕТОДИЧНІ ПРИЙОМИ НАВЧАННЯ СТУДЕНТІВ ШКІЛЬНОГО АНАЛІЗУ ЕПІЧНИХ ТВОРІВ.....	104
<i>Грінченко А. М., Мамикіна А. І.</i> ПРОФЕСІЙНЕ МИСЛЕННЯ МУЗИКАНТА-ПІАНІСТА.....	108
<i>Гусєва Т. О.</i> НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ЗМІСТУ ТРУДОВОГО НАВЧАННЯ ОСІБ З ІНВАЛІДНІСТЮ В РЕАБІЛІТАЦІЙНИХ ЦЕНТРАХ.....	114
<i>Гуцак Ж. М., Гера Т. І.</i> ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ СТУДЕНТІВ ДО ОРГАНІЗАЦІЇ БЕЗПЕЧНОЇ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ: ПСИХОЛОГО-ПЕДАГОГІЧНІ АСПЕКТИ.....	119
<i>Джаман Т. В.</i> ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ НЕПЕРЕРВНОЇ ПІДГОТОВКИ ВЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ В ІНКЛЮЗИВНОМУ ОСВІТНЬОМУ СЕРЕДОВИЩІ.....	123
<i>Дмитренко К. А., Сирова Ю. В., Колосова С. В.</i> РОЗВИТОК ПІЗНАВАЛЬНОЇ АКТИВНОСТІ У ДІТЕЙ СТАРШОГО ДОШКІЛЬНОГО ВІКУ ЗАСОБАМИ СУЧАСНОЇ ХУДОЖНЬОЇ ЛІТЕРАТУРИ.....	128
<i>Дронова О. О.</i> ПЕДАГОГІЧНІ ТЕХНОЛОГІЇ ХУДОЖНЬО-ЕСТЕТИЧНОГО РОЗВИТКУ ОСОБИСТОСТІ ДИТИНИ В КОНТЕКСТІ ЗАВДАНЬ СУЧАСНОЇ ДОШКІЛЬНОЇ ОСВІТИ.....	132
<i>Ємельянова О. Ю.</i> ПРОФЕСІЙНА КОМПЕТЕНТНІСТЬ КОНЦЕРТМЕЙСТЕРА ЯК УМОВА ЯКІСНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ФАХІВЦЯ ХОРЕОГРАФІЧНОГО ПРОФІЛЮ.....	137
<i>Ільницька Г. С., Гончарук Н. В., Ільницька Л. В.</i> ДОСВІД ВИКОРИСТАННЯ СИСТЕМНОЇ ПЛАТФОРМИ PHARMEI ПІД ЧАС ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІНИ «ТЕРАПЕВТИЧНІ ВПРАВИ».....	142
<i>Ільницька Л. В.</i> РОЗРОБКА ЕСТЕТИЧНО-ВИХОВНИХ ПРИНЦИПІВ ХУДОЖНЬО-ПЕДАГОГІЧНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ (НА ПРИКЛАДІ ОСОБИСТІСНОГО ВНЕСКУ АНДРІЯ ЧЕБИКІНА).....	146
<i>Кабур Л. М.</i> КОМПОНЕНТНА СТРУКТУРА ПРОФЕСІЙНОЇ МОБІЛЬНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА.....	150
<i>Ключник В. Я.</i> ПРОБЛЕМИ ВИВЧЕННЯ УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ ІНОЗЕМНИМИ СТУДЕНТАМИ.....	154
<i>Князян М. О., Григорович О. В.</i> ТЕОРЕТИЧНИЙ БАЗИС ТА ПЕДАГОГІЧНІ УМОВИ ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ ДО САМООСВІТНЬОЇ ДІЯЛЬНОСТІ МАЙБУТНІХ МОЛОДШИХ СПЕЦІАЛІСТІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА	158
<i>Конотоп О. С.</i> РЕЗУЛЬТАТИ ТЕСТУВАННЯ РІВНЯ СФОРМОВАНOSTІ ІНШОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ СТУДЕНТІВ ПЕРШОГО КУРСУ СПЕЦІАЛЬНОСТІ 013 ПОЧАТКОВА ОСВІТА	162
<i>Котвіцька А. А., Буданова Л. Г.</i> ГЕНЕЗА ІДЕЇ ВИЯВЛЕННЯ ТА НАВЧАННЯ ІНТЕЛЕКТУАЛЬНО ЗДІБНОЇ ОСОБИСТОСТІ	167

<i>Кравцова Н. Є., Білозерська Г. О., Швець І. Б., Кравченко І. М.</i> ВОКАЛЬНО-ХОРОВЕ ВИКОНАВСТВО ЯК ВИД ІНТЕРАКТИВНОГО МУЗИКУВАННЯ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ.....	171
<i>Кузьменко О. С.</i> МІЖДИСЦИПЛІНАРНІСТЬ ЯК ЧИННИК РОЗВ'ЯЗАННЯ ПРОБЛЕМ УПРОВАДЖЕННЯ ІННОВАЦІЙ У ПРОЦЕСІ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ В ТЕХНІЧНИХ ЗВО.....	174
<i>Курліщук І. І., Павленко І. Г., Севаст'янова О. А.</i> ІНФОРМАЦІЙНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ УНІВЕРСИТЕТУ ЯК УМОВА ФОРМУВАННЯ ЕКОЛОГІЧНОЇ КУЛЬТУРИ СТУДЕНТСЬКОЇ МОЛОДІ.....	179
<i>Максименко Н. Б., Салига Н. М.</i> МОДЕЛЮВАННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ СИТУАЦІЙ У ПРОЦЕСІ ПРОФЕСІЙНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ВИКЛАДАЧІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ.....	183
<i>Малахова М. О.</i> ОСОБЛИВОСТІ ФАХОВОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА В НАВЧАЛЬНИХ НАРОДНО-ІНСТРУМЕНТАЛЬНИХ КОЛЕКТИВАХ.....	187
<i>Мамчич О. Б., Найдьон К. В., Барнич О. В.</i> БУКТРЕЙЛЕР ЯК ЗАСІБ МОТИВАЦІЇ МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ДО ЧИТАННЯ.....	192
<i>Мартиненко В. О.</i> РОЗВИТОК У МОЛОДШИХ ШКОЛЯРІВ ЗДАТНОСТІ ДО ПРОГНОЗУВАННЯ У ПРОЦЕСІ ПОЕТАПНОГО ОПРАЦЮВАННЯ ЗМІСТУ ТЕКСТУ.....	197
<i>Мельниченко Н. П.</i> МЕТОДОЛОГІЧНІ ПРОБЛЕМИ СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ ТЕХНІЧНОЇ ОСВІТИ В УКРАЇНІ.....	202
<i>Месарош Л. В.</i> ВИВЧЕННЯ ВПЛИВУ ОНЛАЙН-ТЕХНОЛОГІЙ НА СПРИЙНЯТТЯ ВІЗУАЛЬНОЇ ІНФОРМАЦІЇ НА ЗАНЯТТЯХ ФІЗИКИ.....	206
<i>Миркович І. Л.</i> РОЛЬ КОГНІТИВНО-КОМУНІКАТИВНОГО ПІДХОДУ В ОРГАНІЗАЦІЇ НАВЧАННЯ АНГЛОМОВНОГО ПРОФЕСІЙНОГО МОВЛЕННЯ СТУДЕНТІВ СПЕЦІАЛЬНОСТІ “ОБРАЗОТВОРЧЕ МИСТЕЦТВО”.....	211
<i>Михнюк С. В.</i> ОРГАНІЗАЦІЯ ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНОЇ РОБОТИ З ДІАГНОСТИКИ РІВНЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ СОЦІАЛЬНИХ ПРАЦІВНИКІВ ДО ПЕДАГОГІЧНОЇ ВЗАЄМОДІЇ.....	217
<i>Miroshnyk I. V.</i> THE USE OF QR-CODES IN TEACHING A FOREIGN LANGUAGE TO THE FUTURE EDUCATORS.....	222
<i>Моргай Л. А.</i> РОБОТА СОЦІАЛЬНОГО ПРАЦІВНИКА З ПРОБЛЕМНИМИ СІМ'ЯМИ.....	227
НАШІ АВТОРИ.....	231

CONTENTS

Aksakova N. A. Peculiarities of teaching humanities for technical educators.....	5
Anishchenko V. O. Pedagogical competence formation of future officers of the State Criminal and Executive Service of Ukraine in context of graduate professional training.....	10
Antipova Zh. I., Barsukova T. O. Badminton – effective means of physical education of students.....	16
Antipova Zh. I., Shurkhal L. O. Aerobics for students in physical education classes in higher education institutions.....	22
Balatsynova A. D. Curator’s Council of the Kyiv Educational District activities for fund management (1835–1881).....	27
Barnych O. V., Kravchenko I. M., Mamchych O. B. Creative pupil improvisation in reading lessons as a way to development of emotional intelligence of primary schoolchildren in New Ukrainian School.....	32
Blahun S. S. The indicators of the formation of professional terminological competence of future masters of pharmacy using interactive technologies.....	37
Bohomaz O. Yu. Formation of media competence and critical media literacy in future teachers of public subjects: psychological and pedagogical aspects.....	42
Bodarieva M. I., Boriak O. V. Speech-therapy deficit is a problem of inkluziia.....	47
Boyko H. I. Conducting distance binary classes on Ukrainian as a foreign language for second-year students (chemistry).....	52
Boliak T. M. Professional competence of a primary school teacher as a condition for successful learning in a New Ukrainian School (NUS).....	57
Bukhniieva O. A., Bankul L. D. Implementation of self-organized educational space into the process of music art learning.....	61
Vasilieva P. A. Main components of foreign language communicative competence of future primary school teacher.....	66
Vynohradova O. V. Integrated social services as a direction of socialization of children with disabilities in the community.....	73
Vorozhbit-Horbatiuk V. V., Shtefan M. V. Artistic and productive activity of younger adolescents from the experience of the integrated course “Artistic creativity”.....	77
Haiduchenko A. H. Application of information technologies for conducting foreign language classes of professional orientation.....	82
Halatsyn K. O., Feshchuk A. M. Interactive teaching at English classes as means of communicative culture formation of future engineers in institutions of higher technical education.....	86
Heorhievskaya Z. A. Distant education and its role in modern society.....	89
Hohol’ N. V. Cuturological foundations of the school literary education: the scholarly writings.....	95
Horobchenko N. V. Modern tendencies in senior pupil’s discursive culture formation.....	100
Hrychanyk N. I. Methodological techniques of student training in school analysis of epic works.....	104
Grinchenko A. M., Mamykina A. I. Professional thinking of a musician-pianist.....	108
Husieva T. O. Scientific and methodological principles of labor content training of persons with disability in rehabilitation centers.....	114
Hushchak Zh. M., Hera T. I. Formation of students' readiness for the organization of safe vital activities: psychological and pedagogical aspects.....	119
Djaman T. V. The system of pedagogical conditions of continuous primary school teacher’s training to the professional activity in the field of inclusive education.....	123
Dmytrenko K. A., Syrova Yu. V., Kolosova S. V. Development of cognitive activity in senior preschool age by means of contemporary artistic literature.....	128

Dronova O. O. Pedagogical technologies of artistic and aesthetic development of child's personality in the context of the tasks of modern preschool education.....	132
Yemelyanova O. Yu. The professional competence of the accompanist as the condition of qualitative training of the future specialist of the choreographic profile.....	137
Ilytska G. S., Honcharuk N. V., Ilytska L. V. Experience of using the Pharmed system platform during the study of discipline "Therapeutic exercises".....	142
Ilytska L. V. Development of aesthetic-educational principles of artistic and pedagogical activity on the example personal contribution of Andriy Chebykin.....	146
Kabur L. M. The structural components of professional mobility of the future music art teacher.....	150
Kliuchnyk V. Ya. Problems of teaching the Ukrainian language by foreign students.....	154
Kniastian M. O., Hryhorovych O. V. The theoretical basis and pedagogical conditions to form the readiness for self-educational activities of future junior specialists in music.....	158
Konotop O. S. Testing of the level of formation of foreign language communicative competence of future primary teachers	162
Kotvitska A. A., Budanova L. G. Genesis of the idea of detecting and teaching an intellectually capable personality.....	167
Kravtsova N. Ye., Belozerska A. O., Shvets I. B., Kravchenko I. M. Vocal and choral performance as a kind of interactive music making of future teachers of music art in the process of professional training.....	171
Kuzmenko O. S. Interdisciplinary as a factor of solving the problems of implementation of innovations in the process of teaching physics in technical institutions of higher education.....	174
Kurlishchuk I. I., Pavlenko I. H., Sievastianova O. A. Virtual learning environment of the university as a condition of student youth ecological culture formation.....	179
Maksymenko N. B., Salyha N. M. Modeling pedagogical situations in the process of professional training of future lecturers of higher educational institutions.....	183
Malakhova M. O. The peculiarities of music teacher-to-be professional training in educational folk-instrumental groups.....	187
Barnych O. V., Naidon K. V., Mamchych O. B. Book trailer as a means of motivating younger schoolchildren to read.....	192
Martynenko V. O. The development of primary schoolchildren's ability to predict in the process of step-by-step text content processing.....	197
Melnychenko N. P. Methodological problems of the modern of technical education in Ukraine.....	202
Mesarosh L. V. Research of the online technologies influence on the perception of visual information in physics.....	206
Mirkovich I. L. The role of cognitive and communicative approach in the organization of teaching English professional communication to art students.....	211
Mykhniuk S. V. Management of experimental work on diagnosis of the level of readiness of future social workers for pedagogical interaction.....	217
Miroshnyk I. V. The use of QR-codes in teaching a foreign language to the future educators.....	222
Morhai L. A. Work of a social worker with problem families.....	227
OUR AUTHORS	231

НОТАТКИ

Наукове видання

**НАУКОВИЙ ЧАСОПИС
НАЦІОНАЛЬНОГО ПЕДАГОГІЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
ІМЕНІ М. П. ДРАГОМАНОВА**

Серія 5. Педагогічні науки: реалії та перспективи

Випуск 79

Том 1

Матеріали подані мовою оригіналу

Шеф-редактор – В. П. Андрущенко

Головний редактор серії – В. М. Слабко

Відповідальний секретар – Л. Л. Макаренко

Технічний редактор – Т. С. Меркулова

Верстка – Ю. В. Ковальчук

Підписано до друку 28.01.2021.

Формат 60x84/8. Гарнітура Times New Roman.

Папір офсет. Цифровий друк. Ум. друк. арк. 28,60. Обл.-вид. арк. 31,65.

Замов. № 0421/146. Наклад 300 прим.

Віддруковано з оригіналів

Друкарня – Видавничий дім «Гельветика»

65101, м. Одеса, вул. Інглезі, 6/1

Телефони +38 (048) 709 38 69

+38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08

E-mail: mailbox@helvetica.com.ua

Свідоцтво суб'єкта видавничої справи

ДК № 6424 від 04.10.2018 р.

Scientific edition

**NAUKOWYI CHASOPYS
NATIONAL PEDAGOGICAL DRAGOMANOV UNIVERSITY**

Series 5. Pedagogical sciences: reality and perspectives

*Issue 79
Volume 1*

Materials submitted in the original language

Editorial Director – V. P. Andrushchenko

Editor-in-chief of series – V. M. Slabko

Executive secretary of series – L. L. Makarenko

Technical editor – T. S. Merkulova

Layout designer – Yu. V. Kovalchuk

Signed for publication 28.01.2021.

Format 60x84/8. Typeface Times New Roman.

Offset paper. Digital printing. Probation print sheet. 28,60. Published sheets. 31,65.

Order No. 0421/146. Print run of 300.

Printed on the basis of originals

Printing House – Publishing House «Helvetica»

6/1 Inglezi, Odessa, 65101

Phone +38 (048) 709 38 69

+38 (095) 934 48 28, +38 (097) 723 06 08

E-mail: mailbox@helvetica.com.ua

Certificate of the subject of publishing business

DK No 6424 dated October 04, 2018